

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului: Pe un an 240 Lei Pe jumătate de an 120 Lei Pe un pătrar de an 60 Lei Un număr 5 Lei Pentru străinătate pe un an . . . 300 Lei</p>	<p style="text-align: center;">APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacției „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrației „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor: Pentru publicațiuni oficiale, concursuri edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
--	---	---

Credința.

— După Delacroix. —

Morala creștină admite o distincție între lumea naturală și cea supranaturală. Dumnezeu l-a creat pe om și de aceea omul trebuie să se îndrepte spre El. Se îndreaptă prin virtuțile teologice: credința, speranța și dragostea. Și anticii aveau virtuțile lor, înțelepciunea antică, temperanța, prudența, dreptatea, binele etc. ele au rămas virtuți respectabile, dar față de virtuțile teologice, virtuți superioare, ele își pierd valoarea. Creștinul își iubește semenul său, nu fiindcă ar fi om ca și el, ci fiindcă sunt fiii aceluiaș Părinte. Or, virtutea, care-l pune pe om în contact cu Dumnezeu este *credința*: prin credință creștinismul intră în contact cu lumea supranaturală și divină. Credința-l conduce la speranță, iar speranța la dragoste, iată cele trei mari virtuți creștine.

Sunt credințe cari depășesc rațiunile credinței. Când ni-se demonstrează o teoremă de geometrie, noi raționăm asupra unui eveniment al timpului trecut, credința noastră e mai puțin fondată, se strecoară puțină îndoială, un puternic coeficient al probabilității, dar noi nu ținem socoteala de asta, și noi credem că-i adevărat. Și alte lucruri le credem din obișnuință și sub presiunea socială. Sunt atâtea lucruri acărora origini noi nu le căutăm, ci pur și simplu credem, că așa ni s'au spus. Pascal a făcut o analiză extrem de profundă a credinței creștine.

Sunt trei feluri de a crede: rațiunea, obiceiul și inspirația. Obiceiul, ceace numim credința implicită, rațiunea, adică credința rațională și inspirația. „A trăi așa cum credeți, a învinge mașina, ați distrus principalul obstacol al vieții”. Al doilea obstacol al creștinului după obicei, este rațiunea, pentru credincios, fiindcă ea discută, critică adevărurile religioase, dar „inima își are rațiunile sale pe cari rațiunea nu le cunoaște”. *Inspirația pentru Pascal este sentimentul inimii, ea este în acelaș timp mișcare divină, o grație.* Plecând dela aceste celebre constatări ale lui Pascal, putem observa, cum credința permite ca să înțelegem în acelaș timp mărirea și decăderea omului.

Credința sentimentală e simplă, există o cantitate de lucruri pe cari noi le dorim și le iubim, credinciosul își dă întreg sufletul său, crede, fiindcă religia însăși, răspunde dorințelor lui. Prin credință, credinciosul stă în legătură cu lumea supranaturală, ea-i satisface o mușime de bunuri sufletești, bunuri pe cari le speră și-l face ca să iubească ființele supranaturale — Societatea Spirituală — în care va trăi încontinuu. Plecând dela această lume supranaturală, toate actele creștinului vor fi în conformitate cu dorințele acelei lumi, astfel când va da un pahar de apă unui om sărac, el o va da în numele lui Dumnezeu.

Viața omenească este dublată de o viață religioasă supranaturală, și aceasta-i fondul creștinismului.

Prof. C. Rudneanu.

Rolul preoțimii ortodoxe în viața poporului român din Transilvania.

(Continuare)

În anul 1428 regele *Sigismund* întărește ordinele draconice de mai sus, înăsprindu-le în felul următor: „În districtul (Caran) Sebeșului nimeni nu poate posedea, ține și stăpâni nici o proprietate, nici un drept de nobil, nici un drept de cnez, numai dacă va fi adevărat catolic și va urma aceea credință pe care o crede și o mărturisește biserica romană... se despoaie de avere toți nobilii și cnezii, cari țin pe moșiile lor preoți ortodoxi, ce duc poporul în rătăcire. Preoților români să li se confişte proprietatea și să se expluzeze din țară. Căsătoria între ortodocși și cei de legea latină e oprită să se încheie, până ce ortodoxul nu se botează de preotul apusean. Nobilii, cnezii și țărani își vor pierde moșiile în cazul când nu-și vor boteza copiii în legea apuseană. Preoților ortodoxi cari vor boteza vre-un copil în legea ortodoxă, li-se confiscă proprietatea... Din dovezi suficiente am înțeles — spune mai departe ordinațiunea regală — că unii oameni cu sufletul stricat, cari fuseseră renăscuți în credința catolică prin botez, după botez lepădând frica lui Dumnezeu și nesocotind chinurile iadului au trecut la legea schismaticilor (adecă a Românilor) și trăiesc cu ei. Pe unii ca aceștia nu numai că nu trebuie să-i ținem de creștini, . . . ci deeretici desăvârșiți, ~~ba mai rău decât~~ aceia; voind să întrebuițăm mijloc potrivit de îndreptare pentru teribila lor stricăciune, poruncim prin puterea acestei scrisori a noastre, ca perpetuii noștri castelani de Sebeș, pe toți acei cari ar trece la schismatici după botezul lor și trăiesc cu aceia, să-i despoaie de toată averea lor mișcătoare, iar dacă sunt găsiți nobilii sau cnezii în astfel de răutate stricăcioasă și condamnată, moșiile unora ca aceștia castelani să le sevestreze pentru maiestatea noastră 1)“.

Nu numai catolicismul a pus cunună de spini pe capul multor preoți și episcopi români — socotiți eretici și schismatici, — ci și luteranismul și calvinismul ivit în veac. al 16-lea. Pentru a promova reforma religioasă între Români, pe seama cărora principii calvini ai Ardealului, au pus ca episcop — superintendent pe un oarecare Gheorghe de Sângiorz, dieta ardeleană, ținută în Sibiu la 1566, hotărăște: „Eresul (adecă legea ortodoxă) să să lapede mai vârtos între Români, ai căror păstori orbi fiind, povățuesc pe orbi și așa și pe sine și poporul duc spre

peire. Acelora cari nu ar vrea să asculte adevărul, să poruncească principele ca cu episcopul și superintendentul Gheorghe să se dispute din Biblie, și dacă tot nu ar voi să treacă la religiunea cea adevărată (calvinii susțineau că religiunea lor este cea adevărată, catolicii a lor, numai ortodoxia noastră curată și adevărată era persecutată și de unii și de alții și socotită „stricăcioasă și condamnată“, unii ca aceia, fie episcopi români, fie preoți sau călugări, să fie scoși din țară. Tot poporul să asculte numai de episcopul Gheorghe și de preoții (adecă de păstorii) aleși de el, iar cine ar turbura pe aceștia să fie tratat ca trădător 2)“.

Catolicismul internațional, dușman neîmpăcat al naționalismului și ortodoxiei românești, stăvilit în mersul lui ascendent de către principii calvini, reinvie odată cu victoria armatelor austro-germane asupra Turcilor, la finea veac. 17. Împăratul Leopold I se pune în slujba catolicismului agresiv, ca și înaintașii săi din veacul XI-XVI.

Prin ruperea dela sânul românismului ortodox a unei părți din Românii ardeleni, partea rămasă credincioasă legii străbune și imperativelor naționale, a avut de îndurat toate atrocitățile pe cari le-a putut inventa spiritul intolerant catolic, pus în serviciul intereselor politice germano-magiare, pentru desnaționalizarea Românilor.

În lupta ce s'a dat între greco-catolici, sau uniți (deci între trădători) și între Românii adevărați, preoțimea ortodoxă a avut rolul ei precumpănitor și hotăritor. În entuziasmul ei înflăcărat pentru cauza sfântă a *Ortodoxiei* și a *românismului*, preoțimea română a înfruntat cu resemnare toate loviturile ce i-au dat frații uniți cu dușmanul milenar.

Iar cei ce au îndrăznit să se ducă până la Viena și să susțină cu tărie chiar în fața împăratului plângerile credincioșilor lor, adecă a Românilor împilați pentru credința lor strămoșească, au înfundat temnițele unde le-au putrezit oasele.

În războiul mondial și'n revoluția ce i-a urmat aceeași preoțime ortodoxă și-a dat în mod neprecupețit tot tributul său de naționalism intransigent, de energie neînfrântă și de sânge curat și cald. Pe sute din ei, ceasul izbăvirii naționale i-a aflat gemând în închisorile ungu-rești din Vaț și Seghedin. Ruperea cătușelor și a zăbralelor de fier și deschiderea ușilor temniții, și deci eliberarea lor, au făcut-o frații și credincioșii lor, pentru a căror libertate și viață națională

1) Cf. Meteș op. c. p. 42-43.

2) Idem, p. 81.

și religioasă ei și-au sacrificat libertatea și viața lor trupească.

Am făcut dinadins această incursiune succintă în trecutul îndepărtat ca și'n cel mai apropiat al Românilor transilvăneni, pentru a arăta, măcar și în mod sumar, că o preoțime cu un așa trecut strălucit nu putea fi decât o preoțime deplin conștientă de menirea ei înaltă în viața neamului, o preoțime naționalistă, o preoțime iubitoare deopotrivă de neam și lege.

II.

În cele ce urmează voi încerca să arat că preoțimea aceasta, care cu atâta demnitate a dus înainte, biruitor și curat, prin desigurul veacurilor, adesea atât de întunecate, steagul ființei românismului, n'a putut fi o preoțime ignorantă și total lipsită de cultură, cum au încercat unii să ne-o prezinte. Dacă ea n'a stat totdeauna pe aceeași treaptă de cultură cu preoțimea altor confesiuni privilegiate de soartă, lucrul este perfect explicabil.

Preoțimea noastră, precum am văzut în cele precedente, nu numai că nu se bucura de protecția statului, ci de cele mai multe ori era aspru prigonită și fugărită peste hotare. Considerată alături cu iobăgimea, lipsită de drepturi ca și aceasta, preoțimea noastră era nevoită să lucreze cu brațele alături de credincioșii ei iobagi, pentru a-și agonisi cele de lipsă traiului zilnic.

În vreme ce preoții confesiunilor „recepte“, recunoscute de stat, erau liberi în exercițiul funcțiilor lor sacerdotale și li se tăceau toate înlesnirile a se ocupa cu studiul, cu meditația și cu scrisul, preoții români trebuiau să schimbe peana cu plugul și secera, întocmai ca și credincioșii lor, cu soarta cărora s'au înfrățit și identificat întotdeauna. Iar când asupririle au devenit insuportabile, ei a fost constrânși să schimbe plugul și coasa cu armele, pentru a-și apăra, tot alături de enoriașii lor, legea și moșia.

Cu toată protivnicia vremurilor și împotriva tuturor greutăților inerente vieții, preoțimea română n'a uitat, în timpul liber, mai ales iarna, la gura sobei, să se cultive pe sine, familia și enoriașii. Casa parohială, și a cantorului sau a dascălului și tinda bisericii și chiliile mănăstirii au fost primele școli — primare, secundare și universitare — la Români de pretutindeni. Aici s'a făcut, aici s'a frământat, s'a călît și s'a cimentat sufletul neamului. Primii dascăli, primii profesori și primii cărturari la Români au fost preoții și călugării; — prima școală a fost biserica și mănăstirea; — și primele cărți și bu-

coavne au fost cărțile de slujba bisericească și de învățătura morală creștinească.

Fiind vorba de evoluția culturii clerului ortodox român din Transilvania și de școlile în cari preoții și călugării de aici au primit instrucția și educația necesară chemării lor sfinte, vom deosebi următoarele 5 perioade:

Perioada I-a până la 1657, când ia ființă cea dintâiu școală românească ca sistematică și bine organizată“.

Perioada II-a până la înființarea cursurilor teologice din Vârșeț și Carloviț.

Perioada III-a până la înființarea cursului de teologie din Sibiu, anul 1811.

Perioada IV-a până la înființarea Institutelor teologice din Arad și Vârșeț.

Perioada V-a până azi.

Preotul Gh. Cotoșman.

(Urmează)

Smerenia și trufia.

(τρουφή)

(Continuare)

II. Creștinul trebuie să fie smerit și la vorbă.

În ce constă smerenia în vorbă? Ascultă creștine ce-ți zic: *Smerenia* în vorbire nu e aceea, prin care mulți cu supunere prefăcută caută să se smerească înaintea altora, căci unii ca aceștia sunt în inima lor atât de trufași precum să smeresc cu vorba și parcă alungă lauda oamenilor asemeni unei minge, care, cu cât mai tare se isbește de pământ, cu atât mai tare sare. O smerenie că aceasta e haina ce acopere trufia ascunsă. Vorbim despre smerenie pentruca faptele bune ce le faci și avuțiile ce le ai să le poți ascunde: pentrucă lauda de sine o urăște Dumnezeu și omul, dupăcum nimerit scrie Themistene: „Nici o istorisire nu-i atât de urâtă ca lauda de sine“. (Themist. apud Strobacum). Dacă în anumite împrejurări e necesar, ca faptele noastre săvârșite pentru Dumnezeu, țara sau de aproapele să le spunem lumii, atunci te păzește să nu faci altcum decum au făcut sfinții. Cum sunt acelea? Iată aduc pilde.

Regele David istorisește cu mare însuflețire despre biruința sa asupra lui Goliath, cum a scăpat de cursele lui Saul și cum dintr'un păstorăș neînsemnat a ajuns regele Israeltenilor. În ce chip istorisește el aceasta? Zis-a el vreodată: prin vitejia mea am ajuns la această înaltă mărime? Nu. „Dreapta Domnului mi-a dat putere,

dreapta Domnului m'a înălțat". Holofern a cuprins cetatea Bethulia și viteaza femece Iudith s'a iurișat în tabăra lui și cu frumusețea ei a captivat pe Holofern și dormind ea i-a tăiat capul. Prin această faptă Iudith și-a câștigat mare vază înaintea poporului; dușmanul s'a înfricoșat, iar țara ei s'a eliberat. Ce cugeta Iudith despre această faptă vitejească? Zis-a cândva ceva? eu am decapitat pe marele nostru dușman și am desrobit țara? Nu, ci adaugă a zice: „Prin mâna femeii l-a bătut Domnul pre el, Domnul l-a omorât cu mâna mea“. (Iudith c. XIII.).

Nici sfinții și nici creștinii adevărați nu și-au atribuit lauri, și nici o biruință, ci toată învingerea ce se face e alui Dumnezeu. Așadar, nicicând să nu ne trufim zicând, eu am făcut asta; eu am mântuit sufletul cutăruia; eu am împăcat pe cei îndușmăniți; au am apărat interesele orfanilor față de opresori și altele de felul acesta; nu, ci Dumnezeu s'a milostivit ajutându-mi ca să săvârșesc aceste fapte; Dumnezeu a făcut toate acestea. Dumnezeu mi-a dăruit darul Său ca să pot lucra acestea.

Smerenia în vorbă mai cere, să nu ne văcțăm peste măsură, dacă nu ni s'a dat cuvenita atenție, precum am fi așteptat să ni se dea; sau dacă scăderile noastre ivite în lume ar fi mai puține decât vredniciile noastre.

Să primim pe Hristos, prototipul smereniei: În Bethleem, când s'a născut, au venit trei crai dela răsărit, conduși de o stea, ca să-i-se închine, aducându-i: aur, smirnă și tămâe (Mt. 2.) așa scrie evangelistul Matei. Ce istorisește despre aceasta Sf. ev. Marcu? Nici un cuvânt; dar Luca? dar Ioan nimic. Numai singur Matei pomenește despre magi și închinarea lor. Singur el!

Să ne suim dar pe Golgotha, unde Fiul omenesc, judecat de cei fărădelege a fost răstignit. „Și l-a răstignit pre El“. (Matei, 27). Și despre răstignire au scris toți patru evangeliști. Dumnezeu, cine ne poate deslega acest miste? Dece a voit Hristos, ca despre nașterea Sa și închinarea magilor, numai un singur evangelist să scrie cuvinte de laudă; iar despre patimile și răstignirea Sa să grăiască toți patru evangeliștii? Deaceea, ca să ne învețe pre noi smerenia, care lucrează, ca noi mai degrabă să ajungem a cunoaște, ceace ne umilește, decât aceea ce ne înalță și ca noi pentru iubirea noastră către Dumnezeu să fim mai bine desprețuiți decât laudați.

Se naște acum întrebarea cum să ne purtăm față de cei lingușitorii, care ne laudă? Aceasta e o mare întrebare, căreia trebuie să răspundem. Dar răspunsul e de două feluri: dinlăuntru și

dinafară. La răspunsul dinlăuntru al inimei, urmează pe Alfons, regele Aragoniei, care fiind odată laudat de un om, i-a răspuns: „Grăești adevărul? atunci laud pe Dumnezeu; iar de nu, îl rog, ca, așa să fie.“ În purtarea noastră dinafară, să urmăm pe Hristos. Răstignit pe cruce „și-a plecat capul și și-a dat sufletul“. (Ioan 19.). Dece și-a plecat capul? fiindcă Pilat a lăsat să se scrie pe cruce: Iisus Nazarineanul, Regele Iudeilor“. Prin plecarea capului Său, a voit Iisus să arate, puținătatea titlului pentru un rege, de aceea și-a întors Iisus capul și l-a plecat în jos. Inspre cine și-a plecat Iisus capul? Spre mamă-Sa, care stătea sub cruce. Tot astfel să întoarcem și noi capul dela vorbele ademenitoare ale oamenilor și plecând capul și urechea să privim la mama noastră; și care e aceea? Mama pământul, din care suntem zidiți și la care încurând ne vom întoarce. Ia aminte. Sfântul Duh ne spune la ureche: „Ce se laudă pământul și cenușa“? (Ecl. 10.) și astfel îți vei câștiga smerenia prin cuvânt.

III. Creștinul trebuie să-și arate smerenia și prin fapte.

În ce consistă smerenia în fapte? Într'aceea: precum cel îngâmfat, trufaș caută să fie laudat de lume, totastfel cel smerit fuge de laudă și se bucură de desprețuirea laudei, ba cere cu toată inima ca să fie desprețuită lauda.

Părintele Eusebie din Cesarea, care a scris și publicat însemnate scrieri, a respins scaunul episcopesc din Antiohia la care fusese chemat. Plin de admirare la o astfel de smerenie, însuși împăratul Constantin-cel-Mare, i-a trimis o scrisoare, prin care îl declară de vrednic episcop, nu numai pentru un oraș, ci pentru tot pământul. (Sozom. I. hist. eccles. c. 18.).

Evangelistul Marcu își taie un deget dela mână spre a nu putea fi ridicat la demnitatea de episcop. — La ce cardinalul *Hugo* observă: Marcu și-a tăiat policalul — degetul mare —, ca să nu poată fi numit episcop; iar noi alergăm toată ziua la Roma și ne plecăm, ca să ajungem prelați, întocmai, precum se pleacă cămila, când, i-se încarcă povara, tot astfel mulți din noi să pleacă la picioarele multora atât de adânc, pecăt e cu puțință spre a se încărca cu demnități. (Card. Hugo în I. Reg 9.).

Astfel au fugit de trufie: un Ioan Chrizostom, Grigorie cel-Mare, Ambrozie și alții, care au urmat mai bine în smerenia lui Hristos, rămânând mai bine cu cei derând decât să lumineze prin trufie.

Trebue să știm că adevărata virtute trebue să aibă de fundament smerenia. Fără smerenie nu poate fi credință, pentru că în celec domnește trufia, acela nu se supune așa ușor descoperirilor dumnezeiești, precum se poate vedea la sectari, masoni și alți trufași necredincioși. Fără smerenie nu e nădejde, deoarece trufașul știe, că acela, care se împotrivesște celui trufaș, precum a fost lucifer în cer Adam în rai, pentru trufie, unul a fost alungat din cer și celălalt din rai. Fără smerenie, nu e iubire de Dumnezeu nici de aproapele; nu poate fi iubire de Dumnezeu, căci iubirea, iubire cere; cum se poate dar, ca trufașul să iubească pe Dumnezeu, care din smerenie a luat asupra-și chipul robului, de care smerenie trufașul atât de departe stă? Nici iubirea deapropelui nu poate fi, pentru că, cum poate trufașul iubi pe acela, pe care-l desprețue și nu-l poate vedea, ca să fie asemenea lui, sau chiar mai sus de cât el?

Fără smerenie nu e dreptate; nu pentru că trufașul crede, că toate i-se cuvin lui și nu și altora. Fără smerenie nu poate fi înfrânare, pentru că Dumnezeu de regulă pedepsește trufia pentru păcatul desfrânării. Fără smerenie nu există înțelepciune, pentru că trufașul se închină numai vederilor sale. Fără smerenie nu e răbdare, pentru că trufașul, la cea mai mică indispoziție se crede că e pierdut. Fără smerenie nu e supunere, pentru că trufașul învinovățește pe cei mai mari, că poruncile n'au fost bine socotite, sau că sunt neînțelepte.

Dacă voim, ca noi toți să facem progrese în perfecțiunea creștină să urmăm sfatul fericitului Augustin: „Dorești să ridici un edificiu mare și măreț, mai înainte cugetă la fundamentul smereniei“. Acest fundament să-l aibă fiecare creștin întru inima sa, în cuvintele și faptele sale și așa vom ajunge la prețul smereniei. Și înce constă prețul smereniei? Adu-ți aminte de cuvântul Scripturii: „Eu las lumea și mă duc la Tatăl“. (Ioan, 6.). Toată mărirea, prin care s'a înălțat Iisus Hristos la cer, a fost plata smereniei Sale dumnezeiești. „Celce se smerește înălța-se-va!“

(Sfârșit)

Preot Ioan Nicorescu

Misionarism.

Din Oravița-română ne vine înbucurătoarea știre că la îndemnul harnicilor preoți *Cornel Jurca* și *Ionel Lazăr*, un număr de peste 40 familii, căsătoriți fără binecuvântarea sf. Biserici au chemat harul lui Dumnezeu în căsnicie primind sf. taină a căsătoriei.

Tânări și mai vârstnici, funcționari și meseriași, civili și militari au răspuns deopotrivă stăruitoarelor îndemnuri ale păstorilor lor sufletești, cari n'au pregetat întru nimic ci după îndemnul sf. apostol Pavel „cu vreme și fără vreme“ în sărbători ca și în zile de lucru, dimineța și seara târziu, în amurg în cadelnitări și tremur de tropare și sf. rugăciuni, au mișcat grația divină peste căsătoriți.

La un important număr din aceste perechi înșiși preoții au primit nașia stimulând prin aceasta cerința tot mai crescândă a celor ce s'au hotărât să-și sfințească căminul și să-și îndrepte gândurile familiei spre cărarea de lumină.

Dumnezeu Tatăl să primească și să răsplătească apropierea credincioșilor dela Oravița de Casa Sa iar bunilor Lui servi să le facă răsplata cuvenită după osârdia lor.

I. R. Nera.

Ș T I R I

Societatea religioasă Sf. Gheorghe a tineretului în slujba Patriei. In comuna Ciortea, situată la marginea sudvestică a țării, societatea Sfântul Gheorghe a tineretului condusă cu râvnă și în armonie de preot și învățător a trimis mai multe zeci de ciorapi de lână pentru soldați. In Macoviște, societatea și-a cumpărat din truda sa și pe urma înțeleptei conduceri a preotului un aparat de radio, apoi numeroase cărți pentru bibliotecă. In Sasca-română a cerut introducerea unui tas în sfânta biserică, venitul căruia îl împart săracilor și celor orfani. Iată câteva splendide exemple de ceea ce poate face o societate religioasă condusă cu inimă de preoți destoinici!

După Olanda, capitulează și Belgia. Se știe că în 10 Mai armata germană a vrut să ocupe cele două țărișoare, pe motiv că le va asigura neutralitatea, amenințată de aliați. Atâta Olanda cât și Belgia s'au împotrivit cu armele invaziei germane. Olanda, cu armată puțină, a fost repede învinsă. Belgienii însă au rezistat vitejește timp de 18 zile, când regele Leopold, în acord cu generalii săi, a capitulat cu o armată de

aproape $\frac{1}{2}$ milion de oameni fără nici o condiție. Gestul regelui Leopold e criticat aspru de Guvernul Belgian, care l-a declarat inoperant și a hotărât continuarea luptei.

† **Preotul Aron Moise** din Silagi, după suferințe îndurate aproape mucenicește timp de zece ani, trece la vecinicie în al 57-lea an al vieții și al 35-lea al preoției. Preotul Aron Moise a făcut parte din grupul de preoți care a participat la războiul mondial, de unde s'a ales cu corpul slăbit, pe care apoi o paralizie parțială l-a imobilizat cu totul. Pentru activitatea sa pastorală și tactul ce l-a avut în timpul păstoririi sale efective a fost distins cu brâu roșu. Preotul Aron Moise a fost unul din preoții noștri cu multă carte, bogat orientat în toate ramurile de cultură, dispunând de o frumoasă bibliotecă. Le-a lăsat însă pe toate, căci moartea l-a avizat din vreme. Cu mucenicie a biruit-o, dând exemplu de tărie sufletească așa cum îi stă bine unui preot.

Dumnezeu să-i odihnească truditul trup, iar soției credincioase să-i răsplătească împreună mucenicia cu mângăierea cuvenită inimilor bune!

„**Duminica Ortodoxă**“, foaie de zidire sufletească ce apare în București sub direcția pâr. I. Popescu-Mălăești este cu adevărat una din foile de propagandă bisericească cele mai alese. În format mic „din pricina cheltuielilor“ coloanele ei publică articole și povestiri de toată frumusețea. Inșiși redactorii spun, pe bună dreptate altfel că „cele mai greu de scris sunt articolele scurte... căci, cele lungi de multe ori, ocupă hârtie degeaba“. Apare de 2 ori pe lună în București, administrator diacon Gh. I. Soare, Biserica Sf. Vineri-Herasca Calea Călărășilor Nr. 4. Costul abonamentului „cel puțin 60 Lei“. O recomandăm cu toată căldura.

Mulțumită publică. „Subsemnatul preot în numele sf. Biserici din Tomești și pe această cale țin să-mi exprim mulțumita D-lui Constantin Manoiu, căpitan în rez. și secretarul general al Camerei de Comerț Româno-bulgară din București, carele în timpul cât a condus Fabrica de sticlă de aici — văzând starea de jale și prăbușire a bisericii de aici — la toate ocaziunile ne-a dat sprijinul său moral și material, ca să putem ajunge la capitalul de lipsă pentru zidirea unui lăcaș dumnezeesc corespunzător, în care scop ne-a dat un ajutor lunar de câte 2.400 lei, care ajutor însă durere după ce Dl C. Manoiu a părăsit conducerea Fabricii de aici, s'a sistat din partea actualilor conducători ai fabricii. Îi mulțumesc și pentru sprijinul său dat corului bisericesc înființat de subsemnatul din muncitorii fabricii.

Bună impresie a făcut și dania cinstiului creștin de aci Toma Martinconi, mai ales aici, unde creștinii noștri — fiind în contact cu elemente streine de neamul și legea noastră — în ceia ce privește jertfa pentru mântuirea sufletului lasă mult de dorit, iar susnumitul din puținul câștig, ce l-a avut din valorizarea plantelor medicinale ne-a donat o cruce de argint și cărți bisericești în valoare de 2.500 lei cu promisiunea, că în proporție cu câștigul, ce-l va avea cu plantele medicinale va da „și lui Dumnezeu, cele ce sunt ale lui Dumnezeu“.

Acestor binefăcători rari ai sf. biserici de aici, nu le pot spune, decât iar cuvintele sf. biserici: Binecuvăntează Doamne pe cei ce iubesc podoaba Casei Tale“, iar bunul Dumnezeu să le primească darurile lor în „jertfelnicul Său cel mai presus de Ceruri“ Amin!

Preot Romulus Șandru, Tomești.

Concurs

Pe baza §-lui 63 din Statutul organic combinat cu § 23 p. 5 din acest Statut, precum și pe baza §-ului 7 din Regulamentul pentru procedura la alegerea de protopresbiter, Consiliul eparhial publică concurs pentru întregirea postului de protopresbiter în protopopiatul Făgetului cu sediul în Făget.

Recurenții la acest post au să dovedească, că au cvalificațiunea prevăzută în concluzul Nr. III al congresului național bisericesc din 1888.

Beneficiile: împreunate cu acest post sunt:

1. Dela parohia centrală.
 - a) Două sesiuni parohiale.
 - b) Casă parohială cu intravilan.
 - c) Birul și stola uzitată.
2. Din fondul protopresbiteral ort. rom. al Făgetului:
 - d) Locuință și pământ (porțiune canonică) în extenziunea după cum se află în natură.
 - e) Birul protopresbiteral dela preoți conform deciziei 32 din „Rescriptul declaratoriu iliric“ care în prezent este de 100 lei anual de preot.
 - f) Paușalul pentru spesele cancelariei protopresbiterale în suma votată an de an de către Adunarea protopresbiterală.

Din considerare la probabilitatea unei eventuale noi arondări a protopresbiteratelor viitorul protopop va trebui să-și dea consimțământul la noua arondare, fără a putea formula vre-o pretențiune materială.

Reflectanții la acest post, având binecuvântarea P. S. S. Episcopului și învoirea Consiliului eparhial își vor înainta cererile lor însoțite de documente autentice despre cvalificația și ocupația lor de până acum, Consiliului eparhial în termen de 30 zile dela publicarea primă a acestui concurs în „Foaia Diecezană“.

Făget, din ședința Consiliului protopopesc ținută la 12 Aprilie 1940.

Președinte:

Pr. Ioan Muntean.

adm. protopresbiteral.

Nr. 2299 Bex 1940.

Petru Lascu.

2—3

Not. cons. protopopesc.

Se aprobă și se dă spre publicare în „Foaia Diecezană“.

Caransebeș din ședința Consiliului eparhial ținută în 9 Maiu 1940.

Episcopul:

† **VASILE**

Consilier referent:

Prot. R. G. Ancușă.

În baza ord. Venerabilului Consiliu Eparhial Nr 474 B ex 1940 din 23 Februarie 1940 se publică concurs cu termen dela 30 zile, dela prima publicare în „Foaia Diecezană“, pentru postul de preot la **parohia** de clasa II-a din **Jupalnic**, devenită vacantă prin trecerea la cele vecinice a preotului Pavel Magdescu.

I. Beneficii:

1. Sesiunea parohială în întindere de 28 jug. și 48 stj. p.
2. Venitele stolare uzitate specificate în procesul-verbal al adunării parohiale luat la 4 Februarie 1940.

3. Neînd casă parohială, consiliul parohial pune la dispoziția viitorului preot o casă corespunzătoare, până la zidirea unei noi case parohiale.

II. Indatoriri:

Preotul ales este obligat a-și împlini toate datorințele pastorale și preoțești, a predica regulat în fiecare Duminecă și sărbătoare și a catehiza la școala primară, fără nici o altă renumerație.

Toate impozitele după beneficiile de mai sus cad în sarcina preotului ales.

Conform § 26 din Regulamentul pentru parohii, d-na preoteasă Evelina Magdescu are drept la chiria pentru casă parohială 6 luni, iar la venite un an începând cu Ianuarie 1940.

Cei ce doresc să ocupe acest post își vor înainta cererile însoțite de actele doveditoare, consiliului parohial ort. rom. din Jupalnic prin Prea Onor. Oficiu protopresbiter al Mehadiei întrucât vor avea:

1. Cvalificațiunea recerută pentru parohiile de clasa II-a.

2. Invoirea Prea Sfinției Sale Episcopului eparhial pentru a putea recurge la acest post.

Din considerare la posibilitatea unei eventuale noi arondări a parohiilor și a fixării din nou a sesiunilor parohiale, pentru fiecare parohie, parohul ales va trebui să-și dea consimțământul la aceste schimbări fără a formula vre-o pretenție materială.

Reflectanții se vor prezenta, pe lângă prealabila incuviințare a Prea Onor. Oficiu protopresbiter al tractual în vre-o Duminecă sau sărbătoare în sfânta biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântare, tipic și oratorie, însă nicidecum în ziua de alegere.

Jupalnic, din ședința Consiliului parohial ținută la 17 Aprilie 1940.

Președinte :

Pr. Alexandru Nicoliciu.

adm. paroh.

2—3

Secretar :

Ion Dăiescu.

In conțelegere cu mine: Iosif Câmpianu.

protopresbiter.

In baza ordinului Venerabilului Consiliu eparhial Nr. 709 B ex 1940, din 23 Februarie 1940 se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“, pentru postul de preot la parohia **Petroșnița**, de clasa III-a, din comuna Petroșnița protopresbiteratului Caransebeșului, devenită vacantă de pe urma abzicerii preotului Remus Suru.

I. Beneficii:

1. Sesiunea parohială la extenziunea de 37 jug.
2. Birul parohial uzitat.
3. Veniturile stolare uzitate.
4. Neînd casă parohială de locuință se va îngriji alesul preot.

II. Indatoriri:

Preotul ales este obligat a-și împlini toate datorințele preoțești și parohiale, a predica regulat în fiecare Duminecă și sărbătoare și a catehiza la școala primară, fără nici o altă renumerație.

Cei ce doresc să ocupe acest, întrucât vor avea cvalificațiunea cerută pentru parohii de clasa III precum și binecuvântarea P. S. S. Episcopului diecezan, să-și

înainteze cererile, adresate consiliului parohial ort. rom. din Petroșnița, prin Prea. Onor. Oficiu protopopesc al Caransebeșului.

Reflectanții se vor prezenta, pe lângă prealabila incuviințare a Prea Onoratului Domn protopresbiter tractual, în vre-o Duminecă sau sărbătoare în sfânta biserică, spre a-și arăta dexteritatea în oratorie, tipic și cântare, însă nici decum în ziua de alegere.

Petroșnița din ședința consiliului parohial ținută la 7 Aprilie 1940.

Președinte :

Pr. Victor Suru.

adm. paroh.

2—3

Secretar :

Iovanovici Simion.

Nr. 146/940.

In conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

Caransebeș, la 22 Aprilie 1940.

Pr. Isaia Suru adm. protopopesc.

Publicațiune de licitație.

In baza aprobării Venerabilului Consiliu Eparhial Nr. 5860 E din 8 Octomvrie 1939 și pe baza planului elaborat de dl arhitect Dimitrie Boitor, se publică licitație pentru darea în întreprindere a lucrărilor de zidire a bisericii ortodoxe române din comuna Câmpia județul Caraș, pe ziua de **21 Iunie 1940 ora 2 p. m.** în localul școlii primare de stat din loc.

1) Planul și devizul de spese, condițiunile generale și speciale se pot vedea la oficiul parohial ortodox român din Câmpia.

2) Concurenții vor înainta deodată cu ofertele închise și vadiul de 6% din prețul oferit în numerar sau efecte de stat.

3) La licitație se admit numai arhitecți ingineri și maeștri constructori cari posedă autorizație recerută.

4) Concurenții nu pot pretinde spese de deplasare și diurne.

5) Antreprenorul asupra căruia va rămâne lucrarea va suporta impozitul după contract, taxa de 2% contribuție la casa învățământului industrial precum și toate celelalte, cuprinse în condițiunile de licitație.

6) Consiliul parohial își rezervă dreptul de a preda lucrarea celui antreprenor în care va avea cea mai mare încredere.

Câmpia, la 24 Mai 1940.

Președinte :

Preot Plinus Oancea.

m. p.

Secretar :

inv. dir. Cezar Răducanu.

m. p.

Publicațiune de licitație.

In baza aprobării Venerabilului Consiliu eparhial Nr. 2032 E din 29 Martie 1939 și Nr. 5909 E din 3 Noemvrie 1939 se publică licitație pentru darea în întreprindere a lucrărilor de zidire dela biserică ortodoxă rom. Mehadica jud. Severin pe ziua de **18 Iunie 1940**

ora 4 p. m. în localul școlii din loc pentru următoarele lucrări:

1. Zidirea din piatră a unei varnițe și magazină deasupra ei, cu materialul întreprinzătorului, afară de piatră și țigla recerută, cari le dă biserica cu 9000 lei.

2. Repararea și văruierea bisericii pe dinafară cu materialul întreprinzătorului cu 8500 lei.

3. Repararea zidului curții bisericii cu 2000 lei.

4. Instalarea parafușgerului la biserică 7000 lei.

Devizul cu specificațiile se pot vedea în orice zi la oficiul parohial ort. rom. din loc.

Mehadica, în 21 Mai 1940.

Președinte:

Ilie Imbrescu.
preot

Secretar:

Ilie Draghiciu.
înv. dir.

Prețul lumânărilor
de ceară a scăzut la
350 Lei kilogramul.

Se aduce la cunoștința Cucernicilor preoți care nu au comandat încă

Cutiile pentru botez și Cuminecarea bolnavilor

să binevoiască a le comanda
dela **Librăria Diecezană din Caransebeș.**

La „**Librăria Diecezană**”
din Caransebeș, se află de vânzare:

ODĂJDI

cu toate cele necesare din fir de
Lyon inoxidabil cu 22.400 și 28.000 Lei.

Mersul trenurilor

dela 19 Mai 1940 din gara Caransebeș.

Plecarea autobusului la gară	Nr. trenului	Dela București spre Timișoara			Plecarea autobusului la gară	Nr. trenului	Dela Timișoara spre București		
		Felul trenurilor	Sosește	Pleacă			Felul trenurilor	Sosește	Pleacă
—	1025	Pers. <small>T.-Severin Timișoara</small>	2.20	2.38	—	1026	Pers. <small>Timișoara T.-Severin</small>	2.32	2.40
5.25	103	Accelerat	5.36	5.42	6.45	1032	Mot. <small>Timișoara Caransebeș</small>	6.55	—
6.10	1021	Pers. <small>T.-Severin Timișoara</small>	6.21	6.29	9.15	14	RAPID	9.32	9.38
9.55	1031	Mot. <small>Caransebeș Timișoara</small>	—	10.15	12.10	1022	Pers. <small>Timișoara T.-Severin</small>	12.22	12.30
11.25	1005	Personal	11.40	11.54	13.25	12	RAPID	13.44	13.49
17.50	11	RAPID	18.06	18.11	15.45	1006	Personal	15.58	16.06
19.25	1023	Pers. <small>T.-Severin Timișoara</small>	19.40	19.51	20.20	1024	Pers. <small>Timișoara T.-Severin</small>	20.38	20.47
21.50	13	RAPID	22.06	22.12	23.20	104	Accelerat	23.34	23.44
Dela Reșița				Sosește	Spre Reșița				Pleacă
—	1386	Motor	1.00		—	1381	Motor	2.43	
6.45	1388	Personal	6.24		5.25	1387	Personal	5.45	
9.15	1390	Personal	9.27		8.35	1383	Motor	8.49	
11.25	1382	Motor	11.50		12.10	1389	Personal	12.28	
17.50	1384	Motor	16.40		17.50	1385	Motor	18.14	
23.20	1392	Personal	23.22		20.20	1391	Personal	20.45	
Dela Subcetate				Sosește	Spre Subcetate				Pleacă
6.10	2272	Motor dela Boufari	6.15		—	2271	Motor Caransebeș-Subcetate	3.30	
9.15	2274	Motor dela Boufari	9.18		6.45	2273	Motor până la Boufari	7.05	
11.25	2276	Personal dela Subcetate	11.12		9.15	2275	Personal până la Subcetate	9.35	
15.45	2278	Personal dela Subcetate	16.02		13.25	2277	Personal până la Subcetate	14.10	
21.50	2280	Motor dela Boufari	21.56		19.25	2279	Motor până la Boufari	19.44	